

Te + én

Egy presszó + egy ház metamorfózisa

Elek Lenke

Magunk között csak Te meg én háznak hívtuk a Bem rakpart 30. szám alatti, a hatvanas évek végén épült épületet, amely része oly sok ötvenes-hatvanas éveit taposó kortárs szerelmes fiatalságának. Ebben a házban nyitottak ugyanis egy akkor nagyon modernnek számító presszót, amely afféle boxokat – majdnem azt írtam, páholyokat – kínált a vendégeknek. Itt nyugodtan elcsattanhatott akár egy-egy diszkrét csók is.

A tízszintes ház a tömb déli foghíjaként, három utcára nyíló homlokzattal, Bem rakparti lakóbejárattal, Fő utcai gazdasági bejárattal épült. Hatalmas erkélyeivel, jókora ablakaival kivételes panorámát nyújt a Dunára és a Parlamentre.

Modern elegancia, gyönyörű panoráma

A negyedik oldalon a megmaradt lakóépület tűzfalához csatlakozik. Szürke, márványerezetű lappal borított bejárata – kissé megroggyanva –, de ma is tükrözi a valamikori modern eleganciát, s a lakók névsorát böngészve sok a doktor és számos a külföldi. Az épületet a nagyon tehetséges, fiatalon, tragikus hirtelenséggel elhunyt, Ybl-díjas építész, *Vedres György* tervezte, aki már huszonevesen – haláláig – tanított a Budapesti Műszaki Egyetemen. Tervezett kórházat, irodaépületet, áruházat, lakóházat. 1966 és 1967 között London Város Tanácsának tervezőirodájában dolgozott, ami akkor nem volt jellemző. Az ő nevéhez fűződik az akkori Felszabadulás tér, ma Ferenciek tere modern képe, majd a Váci utcai Fontana áruház megalkotása is. A Kossuth Lajos utcát árkádosította – ezt ma természetesen vesszük, holott nem az –, és arra is ügyelt, hogy épségben megmaradjon a szecessziós gyógyszertár.

Az a bizonyos petróleumlámpa

A Bem rakpart 30-ban már öröklakásokat árultak. Az egyik családnál többször vendégeskedtem. *Laux József*, az Omega dobosa és *Adamis Anna* az együttes szövegírója, a kor akkori „álompárja” (e bulvárfogalom persze akkor még ismeretlen



volt) is itt élt, a második emeleten. „Sztárok voltunk, ha úgy tetszik, de üres zsebbel, kevés pénzzel, OTP-kölcsönre vettük a lakást és még sokáig törlesztettük a hitelt. De nagyon szerettünk ebben a házban lakni – árulja el a legendás dobos, egy 2015-ös sajtótájékoztatón, amely éppen az örökifjú Omega Beatmiséjét harangozza be. – Itt született Ádám fiam, no meg jó néhány dal, a szuterénben az Omegából való kiválás után később már az LGT-tagok gyakoroltak. Hogy ne hallatsszon fel a dübörgő zene, papír tojástartókat vásároltunk, és több rétegben kitapétáztuk velük a falat, ami elég jól hangszigetelt.”

Amikor annak idején felmentem hozzájuk egy-egy interjúra mint, az Ifjúsági Magazin akkori beatrovatának szerkesztője, a lakásban „ott állt a zongorán egy régi-régi-régi-régi lámpa” – igen, az a bizonyos petróleumlámpa, amelyről talán mindenki hallott Magyarországon.

A házban hajdan – és ma is – számos híresség, színész lakott, a közlekedés, az infrastruktúra az akkori szinthez képest kielégítőnek bizonyult.

Príma hely

A Te + én – amelynek a neve is rendhagyó volt, hiszen Fény, Mosoly, Muskáтли, Kedves néven hívták akkoriban a presszókat – már csak hab volt a tortán.

Príma hely – mondaná rá Cseh Tamás – Az egyik elhagyott sarokban talán ott ücsörgött Szeberédi, aki elmondhatta magáról, hogy az új gazdasági mechanizmus kulcsembere volt... De lehet, hogy Szeberédit zavarta volna a műbőr, pirosas árnyalatú bútorzat, a tágas, mégis hangulatosan osztott belső meg a modern lámpák.

A vendégek többsége meg tudta fizetni a kor kedvenc töményeit, a főleg lányoknak szóló triple sec-et, az elegánsabb gin fízst,

az ehelyütt kicsit snassznak számító Hubertus-Kőbányai kombót, az akkori, szocialista recept szerint gyártott Unicomot (az sem volt rossz állítólag), a magyar konyakot, a hazai whiskyt, a többnyire édeskés borokat. Nem beszélve persze a kávéról, amely akkor is erős volt, ha nem adtunk kemény blokkot, azaz nem tettünk a papírcetli alá pénzt. Szódavíz, málnaszörp mindig akadt, de a sárga színű Utas üdítőre, Márkára is emlékszem.

A berendezés sok tekintetben különbözött a klasszikus ötvenes évekbeli „vendéglátó egységektől”, itt már nem kicsi, kerek asztalok, alumínium hamutartók és vastag Durit kávé poharak várták a vendéget.

Jótekonan takaró boxok

A modern design, az ifjú közönség, a kellemes zene, a jótekonan takaró boxok szinte ünnepivé tették az alkalmat, ha valaki ide belépett. Akkor a fiataloknak eszükbe se jutott órákig üldögeálni, trécselni egy aromásított, műtejszínezett hosszú poharas latte mellett, mint a mai amerikai típusú kávézóknak. A gimnazisták többnyire csak a klasszikus cukrászdákban voltak szívesen látott vendégek, a diákokat még számos tanintézményben igen szigorúan fogták, este 10 után nem illett mászkálni, főleg hétköznap, pedig már a beatkorszakot írjuk. (Mindez már az egyetemistákra nem vonatkozott.) Nem léteztek éjszakai buszok és a házmesternek kapupénzt kellett fizetni este tíz után!

„Ez az a ház, ahol semmi se változik” – énekelte Koncz Zsuzsa egyik slágerében, igaz, a szövegíró Bródy János ezt nem elsősorban egy épületre értette. A „mi” háznak azért elég gyakran változott. Emlékszem egy virágüzletre, a klasszikus neonnal (hol lehet az ma már? gyűjtők tucatjai őrzik drága kincsként a hajdani, akkor észre

sem vett neonfeliratokat...) Az egyik leg-elegánsabb virágáruda volt a fővárosban, divatosan kötött csokrokkal a kirakatban. Csakhogy közben erősödött a konkurencia, egy-egy szép csokréta milliók számára luxus lett, emelkedtek a bérleti díjak is. A közeli irodák és a pár percre lévő Külügyminisztérium dolgozóira eleinte lehetett számlás vevőként számítani, de aztán ők is elmaradoztak.

A presszó még sokáig presszó maradt, csak elvesztette különleges báját. Lett itt aztán amerikaias hamburgerező meg western büfé, amely még mindig számtalan helyen hirdeti magát, holott nyoma sincs már, csak a neten kering mindörökké. Később ötcsillagos éttermet álmodott ide az egyik hazai vendéglátós nagyvállalkozó. De errefelé nem sokan járhattak, akik értékelni és megfizetni is tudták a szűzérme-, liba- és kacsakölteményeket.

Irodabútor minden mennyiségben

2010-ben egy internetes bejegyzés szerint már árusítottak a ház aljában irodabútorokat, és ma is ez a jellemző, jóllehet, ez a sarok ezzel a kilátással tényleg vendéglátásra termett.

Pár éve nyílt a jókora design irodabútor áruház. Hatalmas, világos tér, benne lát-szólagos hanyagsággal elszórva, formás, kicsit retró, néhol a ház születésének évére hajazó székekkel, asztalokkal. Startup vállalkozások fiatalos hangulatát hozza a milió, célratörő, nem beszél mellé, színes, modern. A terasz beépítve, a hatalmas ablakok látni engedik a napfényben fürdő Parlament épületét. A fiatal alkalmazottak hallottak valami étteremről, presszóról már nem, az ő idejükben ezek egyike se üzemelt.

A hajdani virágbolt négyzetméterei kiadó, akárcsak a környéken oly sok üzlethelyiség, beleértve a nagy gyógyszerárat meg gyógyászati segédeszköz boltot. Néhány kisebb vállalkozás még tartja magát, a hetvenes éveket idézi a Zizi, középkorúaknak is illő méretű, szolid ruhadarabokkal. Egy igazi, régi „maszek” butik ez, annak megfelelő névvel, mintha itt maradt volna emlékül, majd fél évszázad távlatából. Csoda, hogy még bírják a tulajdonosok erővel, szusszal, hűséges vevővel, lelkesedéssel.

Kocsmák jócskán sorjázna a környéken, akad a közelben retró önkiszolgáló étkezde, szendvicsező-kávézó, szigorúan zárt magánklub is.

De presszó, ahová beülnénk, te meg én, olyan nem... ●

